

Ministerie van Volksgezondheid,  
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer  
der Staten-Generaal

Postbus 20018  
2500 EA Den Haag

**Bezoekadres:**  
Parnassusplein 5  
2511 VX Den Haag  
T 070 340 79 11  
F 070 340 78 34  
www.rijksoverheid.nl

**Ons kenmerk**  
1629518-200359-Z

**Bijlage(n)**  
-

**Uw kenmerk**  
2019Z25635

Datum 18 december 2019

Betreft Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek om brief over het standpunt  
van het Zorginstituut Nederland

Geachte voorzitter,

In uw brief van vandaag, 18 december, vraagt u mij een brief over het standpunt  
van het Zorginstituut Nederland (hierna: Zorginstituut) inzake  
hooggebergtebehandeling voor mensen met ernstig refractair astma. Hierbij kom  
ik tegemoet aan uw verzoek en ga ik in op de volgende punten:

- Een korte beschrijving van de achtergrond van het dossier;
- Een korte beschrijving van de werkwijze van het Zorginstituut;
- Recente informatie over de vergoeding van klinische longrevalidatie in  
Davos.

Achtergrond

Het standpunt van het Zorginstituut van 10 december 2019 gaat over  
hooggebergtebehandeling van ernstig refractair astma. De vraag die beoordeeld  
is, is of hooggebergtebehandeling effectiever is in vergelijking met behandeling  
van deze aandoening op zeeniveau. Het Zorginstituut heeft geoordeeld dat  
hooggebergtebehandeling voor patiënten met ernstig refractair astma niet voldoet  
aan de stand van de wetenschap en praktijk en dus niet als verzekerde zorg uit het  
basispakket vergoed kan worden.

Het standpunt van vorige week is het vervolg op een eerder negatief standpunt uit  
2014 over hooggebergtebehandeling bij (ernstig) astma. Dat standpunt ging  
indertijd over twee subgroepen. Voor de grotere subgroep "overige mensen met  
astma" is toen vastgesteld dat hooggebergtebehandeling niet voldoet aan de  
stand van wetenschap en praktijk. Voor de kleinere subgroep "mensen met ernstig  
refractair astma" werd toen vastgesteld dat aanvullend onderzoek noodzakelijk  
was om de effectiviteit vast te kunnen stellen. De vergoeding voor deze kleinere  
subgroep kon onder voorwaarde van deze studie gecontinueerd worden tot  
definitief vastgesteld kon worden of het zorg betrof die voldeed aan de stand van  
de wetenschap en praktijk of niet.

In het onderzoek dat sinds 2014 is gedaan (de zogenaamde Refrast-studie) moest  
worden aangetoond dat patiënten op korte en lange termijn (na 3 en 12 maanden)  
een betere kwaliteit van leven hebben, meer controle over hun astma hebben en  
minder medicatie nodig dan bij behandeling op zeeniveau. Op basis van de  
onderzoeksgegevens uit de Refrast-studie is het effect van  
hooggebergtebehandeling op alle drie de uitkomsten zeer onzeker. De

*Correspondentie uitsluitend  
richten aan het retouradres  
met vermelding van de  
datum en het kenmerk van  
deze brief.*

meerwaarde is daarmee niet aangetoond en daarmee is hooggebergtebehandeling voor mensen met ernstig refractaire astma geen verzekerde zorg meer.

Behandeling op zeeniveau (klinische longrevalidatie) blijft wel vergoed uit de basisverzekering.

#### Werkwijze Zorginstituut en het standpunt

Het Zorginstituut heeft onder andere als taak om te beoordelen of behandelingen voldoen aan de stand van de wetenschap en praktijk. Dit is een wettelijke taak van het Zorginstituut waarmee bevorderd wordt dat alleen zorg in het basispakket zit die voldoet aan de stand van de wetenschap en praktijk. Als het Zorginstituut een negatief standpunt uitbrengt dan betekent dat dus dat die behandeling geen verzekerde zorg meer is. Dit is een proces waarop ik geen invloed heb.

Het Zorginstituut is onafhankelijk en hanteert bij standpunten een uitgebreide en zorgvuldige werkwijze. Onderdeel van deze werkwijze is dat alle relevante wetenschappelijke gegevens meegenomen en gewogen worden. De onafhankelijke Wetenschappelijke Adviesraad van het Zorginstituut adviseert het Zorginstituut hierbij over de kwaliteit van de data en velt een oordeel over de effectiviteit van een behandeling. Een ander aspect van de procedure is dat (relevante) stakeholders betrokken worden op bij de totstandkoming van het standpunt en commentaar kunnen leveren op conceptversies hiervan. Uw Kamer heeft in 2018 nog een motie van het lid Van den Berg aangenomen met betrekking tot het belang van deze werkwijze (Kamerstukken II 2017/2018, 29477, nr. 488).

In het kader van het voorliggende standpunt waren partijen al vanaf het begin betrokken. Het betrof de volgende partijen:

- Nederlandse Vereniging van Artsen voor Longziekten en Tuberculose (NVALT)
- Longfonds
- Vereniging Nederland Davos
- Patiëntenfederatie Nederland
- Long Alliantie Nederland (LAN)
- Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK)
- Zorgverzekeraars Nederland (ZN)
- Ook het UMC Utrecht en het MC Astmacentrum hebben een reactie geleverd op een conceptstandpunt.

De vroege betrokkenheid van partijen had er onder meer mee te maken dat partijen reeds betrokken waren bij het vorige standpunt. De partijen zijn op verschillende momenten geconsulteerd en hebben ook bijgedragen aan de opzet van de Refrast-studie.

Zoals hierboven beschreven speelt het Zorginstituut een belangrijke rol bij het toegankelijk en betaalbaar houden van de zorg. Immers, als onomstotelijk vaststaat dat iets niet voldoet aan de stand van wetenschap en praktijk, dan heeft dit geen plaats meer in het verzekerde pakket en dient het niet meer als zodanig geleverd en vergoed te worden.

Davos gecontracteerd als behandelcentrum voor klinische longrevalidatie

Ten slotte wil ik in deze brief graag van de gelegenheid gebruikmaken om u te informeren over het volgende: Ik heb begrepen dat het Nederlands Astmacentrum in Davos dezelfde behandeling gaat leveren als in Nederland, namelijk klinische longrevalidatie. Dit hebben zij gedaan mede naar aanleiding van het standpunt. Zoals ik eerder in deze brief aangaf is dit verzekerde zorg. Ik heb begrepen dat het Nederlands Astmacentrum in Davos zijn tarieven zo aangepast heeft dat deze in lijn zijn met de tarieven voor klinische longrevalidatie op zeeniveau. Bovenstaande betekent dat zorgverzekeraars vrij zijn om deze zorg ook in Davos te contracteren. Ik heb vernomen dat er enkele verzekeraars zijn die dit gedaan hebben. Verzekerden kunnen dit meenemen in de overwegingen voor de keuze van hun zorgverzekering.

Hoogachtend,

de minister voor Medische Zorg  
en Sport,

Bruno Bruins